

Số: 01/2022/QĐST-DS

Đồ Sơn, ngày 25 tháng 8 năm 2022

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TOÀ ÁN NHÂN DÂN QUẬN ĐỒ SƠN, THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Vũ Trọng Đạt.

Thư ký phiên họp: Ông Đào Văn Phong - Thư ký Tòa án nhân dân quận Đồ Sơn, thành phố Hải Phòng.

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân quận Đồ Sơn, thành phố Hải Phòng tham gia phiên họp: Ông Vũ Duy Ninh - Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 8 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân quận Đồ Sơn, thành phố Hải Phòng, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 01/2022/TLST-DS ngày 15 tháng 02 năm 2022 về việc yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2022/QĐST-DS ngày 02 tháng 8 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Phùng Thị T, sinh năm 1961; nơi cư trú: Tổ dân phố N (nay là tổ dân phố H), phường M, quận Đ, thành phố Hải Phòng; có mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Ông Lưu Văn V, sinh năm 1957; nơi cư trú: Tổ dân phố Nghĩa P (nay là tổ dân phố H), phường M, quận Đ, thành phố Hải Phòng; vắng mặt.

- *Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông Viện:* Bà Đoàn Thị H - Trợ giúp viên pháp lý, Trung tâm Trợ giúp pháp lý nhà nước thành phố Hải Phòng; có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại Đơn yêu cầu đề ngày 05-01-2022 và trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu là bà Phùng Thị T trình bày:

Bà và ông Lưu Văn V kết hôn năm 1980, đến nay có 04 con chung là: Lưu Thị N, Lưu Văn Đ, Lưu Văn Đ1 và Lưu Văn Đ2. Khoảng năm 2015, ông V bị ngã, chấn thương sọ não và tụ máu não phải đi điều trị tại Bệnh viện H. Sau khi xuất viện, ông V có biểu hiện tâm thần không bình thường nên gia đình tiếp tục đưa đi điều trị tại Bệnh viện Y và Bệnh viện nhưng vẫn không khỏi.

Từ đó đến nay, ông V có những biểu hiện bất thường như nói chuyện, cười bởi một mình; dễ bị kích động, nổi giận; không nhớ những chuyện mới diễn ra; đi cách xa nhà là không nhớ đường về; ... Những biểu hiện bệnh lý này ngày càng thường xuyên và trầm trọng hơn.

Hiện nay, ông V ở cùng nhà với bà, không thể tự lao động nuôi sống bản thân. Bà là người trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng ông V; các con chỉ hỗ trợ, phụ giúp phần nào. Mấy năm nay, ông V được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng vì thuộc đối tượng khuyết tật thân kinh. Do đó, bà yêu cầu Tòa án tuyên bố ông V là người bị hạn chế năng lực hành vi dân sự. Bà đồng ý làm người giám hộ cho ông V, đề nghị Tòa án cho phép bà được quản lý, sử dụng tài sản của ông V để chăm sóc, nuôi dưỡng và chữa bệnh cho ông V.

Trong Đơn đề nghị đề ngày 29-7-2022, bà thay đổi nội dung yêu cầu. Theo đó, căn cứ vào kết luận giám định, bà yêu cầu Tòa án tuyên bố ông V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Toà án tiến hành lấy lời khai của ông V nhưng ông V bị kích động, đuổi đánh nên không lấy lời khai được.

Những người làm chứng là các con của bà T và ông V, tổ trưởng tổ dân phố trình bày về tình trạng tâm thần và điều kiện sinh sống của ông V như bà T đã trình bày. Các con của bà T và ông V đề nghị Tòa án chỉ định bà T làm người giám hộ cho ông V.

Kết luận giám định sức khỏe tâm thần số: 25/2022/SKTT ngày 14-7-2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc kết luận: Ông V bị bệnh Các rối loạn tâm thần khác do tổn thương và rối loạn chức năng não và bệnh lý cơ thể - F06; hiện tại, ông V có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi

Ý kiến của người tham gia tố tụng và đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp:

Bà T yêu cầu Tòa án tuyên bố ông V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Sau khi Tòa án giải thích về việc chỉ định người giám hộ quy định tại Điều 23 của Bộ luật Dân sự và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự, về điều kiện, quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại các điều 49, 57 và 58 của Bộ luật Dân sự và các quy định pháp luật khác liên quan đến việc giám hộ, bà T đồng ý làm người giám hộ cho ông V, không yêu cầu được thanh toán chi phí quản lý tài sản của ông V, cam đoan thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông V trình bày: Việc bà T thay đổi yêu cầu theo nội dung của kết luận giám định là có căn cứ. Trên cơ sở kết luận giám định và các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà T, tuyên bố ông V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Hiện nay, ông V đang chung sống với bà T, do bà T chăm sóc, nuôi dưỡng; bà T đồng ý làm người giám hộ và có đủ điều kiện làm người giám hộ nên để đảm bảo quyền, lợi ích hợp pháp của ông V và bà T, đề nghị Tòa án chỉ định bà T làm người giám hộ cho ông V theo quy định tại Điều 23 của Bộ luật Dân sự và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân quận Đồ Sơn phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký Tòa án và của người tham gia tố tụng trong quá trình giải quyết việc dân sự; đề nghị Tòa án áp dụng các điều 23, 46, 49, 57 và 58 của Bộ luật Dân sự, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự, chấp nhận yêu cầu của bà T, tuyên bố ông V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; chỉ định bà T làm người giám hộ cho ông V; áp dụng Điều 12 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án, miễn nộp tiền lệ phí dân sự sơ thẩm cho bà T.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự và đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận Đồ Sơn nhận định:

[1] *Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết việc dân sự:* Tại đơn yêu cầu, bà Phùng Thị T yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Lưu Văn V là người bị hạn chế năng lực hành vi dân sự. Tại Đơn đề nghị đề ngày 29-7-2022, bà T thay đổi yêu cầu, đề nghị Tòa án tuyên bố V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Đây là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Ông V cư trú tại: Tổ dân phố N (nay là tổ dân phố H), phường M, quận Đ, thành phố Hải Phòng nên việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận Đồ Sơn theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] *Về sự vắng mặt của đương sự:* Ông V vắng mặt tại phiên họp nhưng không ảnh hưởng đến việc giải quyết việc dân sự; người yêu cầu, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông V không đề nghị Tòa án hoãn phiên họp nên Tòa án tiến hành phiên họp vắng mặt ông Viện theo quy định tại khoản 3 Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[3] *Về quyền yêu cầu:* Bà T và ông V là vợ chồng. Việc tuyên bố ông V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi có liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp của bà T. Do đó, bà T có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo Điều 186 và Điều 361 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[4] *Xét yêu cầu của bà T:* Trên cơ sở yêu cầu của bà T và các tài liệu, chứng cứ thu thập được, Tòa án đã quyết định trưng cầu giám định tình trạng sức khỏe tâm thần của ông V. Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần số: 25/2022/SKTT ngày 14-7-2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc kết luận: Ông V bị bệnh Các rối loạn tâm thần khác do tổn thương và rối loạn chức năng não và bệnh lý cơ thể - F06; hiện tại, ông V có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi. Nội dung kết luận giám định phù hợp với lời khai của người yêu cầu, người làm chứng. Tòa án xét thấy, ông V là người thành niên do tình trạng tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng

chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự nên có đủ cơ sở để chấp nhận yêu cầu của bà T, tuyên bố ông V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo quy định tại Điều 23 của Bộ luật Dân sự và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[5] *Về chỉ định người giám hộ cho ông V*: Trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, bà T đồng ý làm người giám hộ cho ông V. Các con của bà T và ông V, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông V đều đề nghị Tòa án chỉ định bà T làm người giám hộ cho ông V. Ông V không có năng lực thể hiện ý chí của mình nên không thể trình bày có đồng ý hay không việc để bà T làm người giám hộ cho mình. Bà T có năng lực hành vi dân sự đầy đủ và đảm bảo các điều kiện khác của người giám hộ theo Điều 49 của Bộ luật Dân sự. Hiện nay, ông V đang chung sống với bà T, do bà T chăm sóc, nuôi dưỡng. Việc chỉ định bà T làm người giám hộ cho ông V sẽ đảm bảo quyền lợi của ông V theo quy định tại khoản 1 Điều 46 của Bộ luật Dân sự. Vì vậy, Tòa án cần chỉ định bà T làm người giám hộ cho ông V theo quy định tại Điều 23 của Bộ luật Dân sự và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Bà T có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại Điều 57 và Điều 58 của Bộ luật Dân sự.

[6] *Về lệ phí*: Bà T là người cao tuổi và có đơn xin miễn lệ phí tòa án nên được miễn nộp tiền lệ phí dân sự sơ thẩm theo Điều 12 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án.

[7] *Về quyền kháng cáo*: Bà T có mặt tại phiên họp nên có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định; ông V vắng mặt tại phiên họp nên có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết theo Điều 371 và khoản 1 Điều 372 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ vào các điều 23, 46, 49, 57 và 58 của Bộ luật Dân sự;
- Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 186, Điều 361, khoản 3 Điều 367, các điều 370, 371, 372 và 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;
- Căn cứ vào Điều 12 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án,
- Chấp nhận yêu cầu của bà Phùng Thị T, tuyên bố ông Lưu Văn V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.
- Chỉ định bà T làm người giám hộ cho ông V. Bà T có quyền, nghĩa vụ của người giám hộ như sau:

Quyền của người giám hộ: Sử dụng tài sản của người được giám hộ (của ông V) để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;

đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Nghĩa vụ của người giám hộ: Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ; đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự; quản lý tài sản của người được giám hộ; bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

- Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Miễn nộp tiền lệ phí dân sự sơ thẩm cho bà Tha.

- Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Bà T có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Toà án ra quyết định. Ông V có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện Kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện Kiểm sát cấp trên có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Quyết định này được thi hành theo quy định tại Điều 2 của Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thoả thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các điều 6, 7, 7a và 9 của Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 của Luật Thi hành án dân sự.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- Người bảo vệ QVLIHP của đương sự;
- Người giám hộ;
- TANDTP Hải Phòng;
- VKSND quận Đ
- Chi cục THADS quận Đ;
- UBND phường M, quận Đ;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự, HCTP.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Vũ Trọng Đạt